

СИЛАБУС
спеціального курсу
«Докази і доказування у кримінальному провадженні»
2022/2023 навчального року

Назва курсу	Докази і доказування у кримінальному провадженні
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет кафедра кримінального процесу і криміналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право 081 Право
Викладачі курсу	Нор Василь Тимофійович, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор Павлишин Андрій Андрійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу і криміналістики
Контактна інформація викладачів	vasyl.nor@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/nor-vasyl-tymofijovych andriy.pavlyshyn@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/pavlyshyn-andrij-andrijovych
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди, 10:00-12:00 год. (вул. Січових Стрільців, 14, ауд. 511) Консультації в день проведення лекційних (практичних) занять відбуваються за попередньою домовленістю. Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на Viber чи електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/course/dokazy-ta-dokazuvannya-u-kryminalnomu-provadzhenni
Мова викладання	Українська
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти зобов'язані відвідувати заняття. Пропущені практичні заняття студенти повинні відпрацювати. Студенти зобов'язані дотримуватися визначених строків для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням, забороняється.
Вимоги академічної доброчесності	Прослуховуючи цей курс, студенти погоджуються виконувати вимоги принципів академічної добродетелі: – вирішувати завдання самостійно, без допомоги сторонніх осіб; – надавати для оцінювання лише результати власної роботи; – не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити (покращити) результати інших студентів; – жодним чином не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках дисципліни; – роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на

	використані джерела, фальсифікація джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної добродетелі не толеруються.
Інформація про курс	Дисципліна «Докази і доказування у кримінальному провадженні» розроблена так, щоби студенти здобули спроможності, потрібні для практичної реалізації норм, що регламентують доказування. З огляду на це, у курсі розглядаються як концептуальні основи доказів та доказування, так і прийоми, засоби, що забезпечують безпосереднє застосування набутих компетентностей.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Докази і доказування у кримінальному провадженні» покликана виробити у студентів уміння вирішувати сучасні проблеми доказування у кримінальному провадженні, виявляти недоліки правового регулювання, аналізувати правозастосовну практику, формулювати власні правові позиції з означеного напряму; сформувати практичні навики під час проведення процесуальних дій, прийняття та оформлення процесуальних рішень.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення дисципліни «Докази і доказування у кримінальному провадженні» є глибоке засвоєння студентами-правниками положень доказового права України та його доктрини, формування компетентностей, необхідних для реалізації кримінальних процесуальних норм у практичних ситуаціях, пов'язаних із доказуванням. До завдань опанування цієї дисципліни належать: - поглиблене вивчення актів кримінально-процесуального законодавства України, що стосуються доказування; - окреслення шляхів вирішення проблемних ситуацій, що стосуються доказування; - вироблення умінь реалізації норм кримінальних процесуальних інститутів, що стосуються доказування, з використанням оптимальних тактичних прийомів; - формування правової позиції з урахуванням здійснюваної суб'єктом кримінальної процесуальної функції під час доказування; - набуття навичок складання процесуальних документів, що стосуються доказування. Дисципліна «Докази і доказування у кримінальному провадженні» спрямована на формування таких компетентностей: СК6. Здатність обґруntовувати та мотивувати правові рішення про проведення процесуальних дій, що стосуються доказування, давати розгорнуту юридичну аргументацію правової позиції під час досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження; СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів захисником, представником потерпілого цивільного позивача, цивільного відповідача, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження під час доказування;

	СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, що стосуються доказування, підсумкові рішення, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література:</i> 1. Вапнярчук В.В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування: монографія. – Х.: Юрайт, 2017. – 408с. 2. Гмирко В. П. Доказування в кримінальному процесі: діяльнісна парадигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація. СМД-репрезентація : моногр. /Текст/ Валерій Петрович Гмирко. — Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2010. — 314с. 3. Доказування у кримінальному провадженні: навчально-практичний посібник / кол. авт. – Національна академія прокуратури України, 2017. – 346с. 4. Нор В.Т., Павлишин А.А. Практикум із спецкурсу «Докази та доказування у кримінальному провадженні». Для студентів юридичного факультету. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка – 2016 р. – 80 с. 5. Павлишин А.А., Слюсарчук Х.Р. Стандарти доказування у кримінальному провадженні. – Львів,: Видавництво ТзОВ «Колір ПРО», 2018. – 292с. 6. Теорія доказів: підручник для слухачів магістратури юридичних вузів / Антонов К. В., Сачко О. В., Тертишник В. М., Уваров В. Г./ За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тертишника. – К.: Алерта, 2015. – 294 с. <i>Додаткова література:</i> 1. Federal Rules of Evidence https://www.law.cornell.edu/rules/fre 2. Murphy P. Evidence, Proof and Facts / Peter Murphy. – Published in the United States by Oxford University Press, 2003. 620 p. 3. Klotter John C. Criminal evidence. Fourth edition (Justice administration legal series, Criminal justice studies) / John C. Klotter. – Anderson Publishing Co., Cincinnati, Ohio, 1987. 525 p. 4. Теория доказательств в советском уголовном процессе / Под ред. Н.В. Жогина. – М., 1973. – 735 с. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем лише в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. <i>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</i> 1. https://court.gov.ua/ – офіційний веб портал судової влади в Україні. 2. http://www.gp.gov.ua – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. 3. http://www.minjust.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. 4. http://www.mvs.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. 5. http://www.nbuu.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

	6. http://www.reyestr.court.gov.ua – єдиний реєстр судових рішень в Україні. 7. http://zakon5.rada.gov.ua/laws – законодавство України
Тривалість курсу	105 год.
Обсяг курсу	Для денної форми навчання: 32 години аудиторних занять, з яких 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 73 години самостійної роботи. Для заочної форми навчання: 16 годин аудиторних занять, з яких 8 годин лекцій, 8 годин практичних занять та 89 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - особливості пізнання в кримінальному судочинстві та його методологічну основу; - мету доказування, його предмет і межі; - поняття доказу, класифікацію доказів, процес доказування та особливості оцінки доказів в кримінальному судочинстві; - окремі джерела доказів (показання осіб, висновок експерта, речові докази, документи), процесуальний порядок їх одержання; - процесуальні права і обов'язки суб'єктів доказування За результатами оволодіння знаннями та навиками з цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти можуть набути таких програмних результатів навчання (далі – ПРН): ПРН1. Оцінювати природу та характер доказування, заснованих на повазі до людської гідності, гарантованості основоположних прав людини, демократії та верховенства права, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН3. Проводити збір, перевірку та оцінку доказів з різних джерел, вміти працювати з відкритими даними, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи пізнання. ПРН6. Обґрунтувати формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи на користь своєї позиції; ПРН8. Здійснювати результативний пошук доказової інформації для доказування, оцінювати її достовірність, ефективно опрацьовувати і використовувати у професійній діяльності. ПРН13. Аналізувати та оцінювати слідчу і судову практику застосування окремих правових інститутів, зокрема слідчих (розшукових) дій, заходів забезпечення кримінального провадження, пов'язаних з доказуванням; ПРН14. Обґрунтувати правову позицію на різних стадіях правозастосування – під час встановлення фактичних обставин кримінального провадження, здійснення правової кваліфікації, а також ухвалення та оформлення процесуального рішення; ПРН15. Мати практичні навики розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією основних (первинних) та додаткових (похідних) процесуальних функцій таких суб'єктів доказування як дізнатавач, слідчий, прокурор, слідчий суддя та суд, захисник.
Ключові слова	Докази, процес доказування, джерела доказів
Формат курсу	Форма навчання – денна; заочна
Форми і види навчальних занять	Лекції, практичні заняття, індивідуальна робота, консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль
Зміст дисципліни за темами	

Лекція 1	Доказове право і теорія доказів у системі кримінально-процесуального права та науки про нього. Мета доказування у кримінальному провадженні.
Лекція 2	Предмет доказування та його межі.
Практичне заняття 2	
Лекція 3	Поняття, властивості та класифікація доказів.
Практичне заняття 3	
Лекція 4	Процес доказування.
Практичне заняття 4	
Лекція 5	Суб'єкти доказування та оцінка доказів.
Практичне заняття 5	
Лекція 6	Показання у кримінальному провадженні.
Практичне заняття 6	
Лекція 7	Висновок експерта як процесуальне джерело доказів.
Практичне заняття 7	
Лекція 8	Речові докази у кримінальному провадженні.
Практичне заняття 8	Документи як джерело доказів.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру комбінований
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань з кримінального процесу та криміналістики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ, в тому числі логічний, проблемний, дослідницький, ситуаційний, метод дискусії, виконання аналітичних завдань, підготовка експертних висновків із проблемних питань, рольові ігри, кейстаді, дебати, виконання наукових робіт, практика, самонавчання, методики з правової оцінки поведінки чи діяльності суб'єктів правових відносин, ідентифікації правової проблеми та її вирішення. Інформаційно-комунікативні, аудіовізуальні, інтерактивні, мережеві та проектні освітні технології.
Необхідне обладнання	Комп'ютерна техніка з виходом в мережу Інтернет
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-балльною шкалою. Бали нараховуються у такому співвідношенні: - практичні: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; - контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; - самостійна робота: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.
	1. Доказове право в системі кримінально-процесуального права. Його поняття і предмет. 2. Поняття і зміст теорії доказів у кримінальному процесі. 3. Доказове право і теорія доказів в історичних формах (видах) кримінального процесу.

Перелік питань до заліку	4. Гносеологія (теорія пізнання) - методологічна основа теорії доказів. 5. Особливості пізнання в кримінальному провадженні. 6. Поняття і зміст істини в кримінальному провадженні. 7. Процесуальна форма та її роль у встановленні обставин у кримінальному провадженні. 8. Поняття предмету доказування в кримінальному провадженні та його структура. 9. Подія злочину як елемент в структурі предмету доказування. 10. Винуватість обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, його мотив і мета як елемент в структурі предмету доказування. 11. Обставини, які впливають на ступінь тяжкості кримінального правопорушення характеризують особу обвинуваченого, пом'якшують чи обтяжують покарання. 12. Вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням. 13. Особливості предмету доказування в провадженнях про обвинувачення неповнолітніх та в провадженнях про застосування примусових заходів медичного характеру. 14. Межі доказування в кримінальному провадженні. 15. Поняття доказу. Юридичні властивості доказу. 16. Допустимість доказу. 17. Належність доказу і достовірність доказу. 18. Класифікація доказів. Загальна характеристика. 19. Докази особисті і речові. 20. Докази первісні і похідні. 21. Докази прямі і непрямі. 22. Докази обвинувальні і віправдувальні. 23. Поняття процесу доказування і його зміст. 24. Одержання доказів (збирання і подання). 25. Дослідження (перевірка) доказів. 26. Оцінка доказів. 27. Слідчі і судові версії в процесі доказування та їх перевірка. 28. Презумпції та преюдиції в доказуванні. 29. Поняття суб'єктів доказування у кримінальному провадженні та їх класифікація. 30. Обов'язок доказування вини обвинуваченого. 31. Роль суду в процесі доказування. 32. Підозрюваний і обвинувачений як суб'єкти доказування. 33. Захисник як суб'єкт доказування. 34. Потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач та їх представники як суб'єкти доказування. 35. Поняття і зміст оцінки доказів у кримінальному провадженні.

	36. Принципи оцінки доказів. 37. Внутрішнє переконання в оцінці доказів. 38. Показання свідків: поняття "свідок", предмет свідоцьких показань. 39. Процесуальний статус свідка (права, обов'язки, відповідальність). 40. Свідоцький імунітет. 41. Особливості показань неповнолітніх свідків, порядок їх допиту. 42. Показання з чужих слів. Умови допустимості як доказів. 43. Показання потерпілого: поняття "потерпілий", предмет показань потерпілого, їх значення. 44. Оцінка показань свідка і потерпілого. 45. Показання підозрюваного і обвинуваченого. 46. Алібі та обов'язок його перевірки. 47. Поняття "висновок експерта" як джерело доказів та його значення. 48. Процесуальний статус експерта; права, обов'язки, відповідальність. 49. Експерт і спеціаліст у кримінальному процесі: спільне та відмінне у їх процесуальному статусі та компетенції. 50. Випадки обов'язкового призначення експертизи. 51. Види судових експертиз. 52. Допит експерта з приводу даного ним висновку. 53. Особливості оцінки висновку експерта. 54. Поняття "речові докази" та їх значення: зміст і форма речового доказу. 55. Види речових доказів. 56. Одержання речових доказів та їх процесуальне закріплення (оформлення). 57. Зберігання речових доказів. 58. Оцінка речових доказів. 59. Вирішення питання про речові докази у разі закриття провадження та у вироці суду. 60. Документи як джерело доказів. Поняття і види. 61. Протоколи слідчих дій як документи, що фіксують відомості про факти як джерело доказів. 62. Процесуальні гарантії повноти і достовірності протоколів як джерел доказів. 63. Додатки до протоколів та їх доказове значення. 64. Реквізити (ознаки) документа. 65. Відмінність документа від документа – речового доказу. 66. Особливості оцінки документів як доказів у кримінальному провадженні. 67. Використання інформації, одержаної оперативно-розшуковими заходами, в доказуванні. 68. Контроль суду за необхідністю та підставами проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Опитування	Анкету з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано після завершення його вивчення